

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 24.7.2003 z vlastního podnětu podle § 57 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 28/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb., zákona č. 39/2001 Sb., zákona č. 142/2001 Sb., zákona č. 130/2002 Sb., zákona č. 211/2002 Sb., zákona č. 278/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 424/2002 Sb. a zákona č. 517/2002 Sb., ve věci přezkoumávání rozhodnutí a úkonů zadavatele Státního fondu životního prostředí České republiky, za který jedná Ing. Andrejem Mudray, ředitel, učiněných při zadávání veřejné zakázky „Seznamování veřejnosti s ekologickými programy“ dle příkazní smlouvy ze dne 21.3.2001 mezi zadavatelem a Českým svazem ochránců přírody, **rozhodl takto:**

Zadavatel Státní fond životního prostředí České republiky závažně porušil

- ustanovení § 3 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 28/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb. a zákona č. 39/2001 Sb. v návaznosti na § 67 cit. zákona tím, když veřejnou zakázku „Seznamování veřejnosti s ekologickými programy“ nezadal způsobem odpovídajícím výši budoucího závazku ze smlouvy,
- ustanovení § 64b posledně cit. zákona tím, že řádným způsobem nearchivoval dokumentaci o zadání veřejné zakázky.

Za zjištěná závažná porušení zákona o zadávání veřejných zakázek se zadavateli Státnímu fondu životního prostředí České republiky podle § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 28/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb., zákona č. 39/2001 Sb., zákona č. 142/2001 Sb., zákona č. 130/2002 Sb., zákona č. 211/2002 Sb., zákona č. 278/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 424/2002 Sb. a zákona č. 517/2002 Sb. **u k l á d á** pokuta ve výši 35 000,-- Kč (třicet pět tisíc korun českých). Pokuta je splatná do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže zřízený u pobočky České národní banky v Brně číslo 3754-24825621/0710, konstantní symbol 1148, variabilní symbol 1110315001.

O d ů v o d n ě n í

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „orgán dohledu“), který vykonává dohled nad dodržováním zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, si na základě kontrolního závěru Nejvyššího kontrolního úřadu, zveřejněného ve Věstníku NKÚ částka 4/2002, vyžádal dopisem ze dne 6.3.2003 č. j. 1033/03-152-Kr od zadavatele Státního fondu životního prostředí, za který jedná Ing. Andrej Mudray, ředitel (dále jen „zadavatel“), dokumentaci o zadání veřejné zakázky, jejímž předmětem bylo seznamování veřejnosti a vybraných právnických osob, zejména obcí, s ekologickými programy podporovanými Státním fondem životního prostředí České republiky.

V kontrolním závěru Nejvyššího kontrolního úřadu bylo uvedeno, že zadavatel v letech 1999 – 2001 uzavřel smlouvy na plnění veřejných zakázek podle ustanovení části třetí zákona o zadávání veřejných zakázek, aniž splnil zákonem stanovené podmínky pro jejich použití. „Uzavřel takto s ČSOP – ÚVR 3 smlouvy s předmětem plnění „Seznamování veřejnosti ...“: v roce 1999 s cenou 0,5 mil. Kč na základě přímého zadání veřejné zakázky; v roce 2000 s cenou 4,5 mil. Kč na základě výzvy k podání nabídky k plnění specializované veřejné zakázky (oprávněnost použití ustanovení § 50 odst. 1 písm. b) zákona však nedoložil; z požadavků na prokázání kvalifikace uchazeče uvedených v textu výzvy nevyplývá, že činnost, která je předmětem zakázky, je natolik specializovaná, že její zadání může splnit pouze jediný zájemce; předmět zakázky byl formulován tak, že ho mohly splnit i další organizace); v roce 2001 s cenou 4,9 mil. Kč na základě přímého zadání veřejné zakázky.“

Ve stanovisku ze dne 25.3.2003 (se kterým zaslal i dokumentaci o zadání veřejné zakázky) zadavatel uvedl, že spolupráce s Českým svazem ochránců přírody (dále jen „ČSOP“) byla vyvolána potřebou zvýšit informovanost veřejnosti a zejména obcí o ekologických programech SFŽP – do roku 1998 tato činnost byla vykonávána ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství, které však vypovědělo spolupráci koncem roku 1998. Zadavatel v spolupráci s Ministerstvem životního prostředí hledal náhradu s tím, že bylo potřebné pokrýt celé území republiky a působit v okresech. Jako důvod výběru ČSOP zadavatel uvedl, že ČSOP splňoval dané podmínky: byl občanským sdružením, měl celorepublikovou působnost a působil v okresech, měl vazbu na další organizace v oblasti životního prostředí, měl prokazatelné výsledky dosavadní činnosti v oblasti ochrany a zlepšování životního prostředí a prokázal řídicí, organizátorskou a ekonomickou způsobilost k plnění zakázky. Dle zadavatele další největší nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí nesplňovaly alespoň jednu z podmínek. Zadavatel v dokumentaci o zadání veřejné zakázky zaslal také seznam zmíněných největších nevládních organizací – ČSOP, Zelený kruh, Arnika, Děti Země, Greenpeace ČR, Hnutí Brontosaurus, Hnutí Duha, Sdružená střediska ekologické výchovy Pavučina, Síť ekologických Poraden (STEP) a STUŽ – Společnost pro trvale udržitelný rozvoj. Zadavatel vyzval v lednu 1999 dle § 50 zákona o zadávání veřejných zakázek ČSOP k podání nabídky pro plnění specializované zakázky a následně uzavřel s ním smlouvu na plnění veřejné zakázky. Smlouvy byly dále uzavřeny i v roce 2000 a 2001.

Poněvadž orgán dohledu získal pochybnosti o tom, zda úkony a rozhodnutí zadavatele směřující k uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky byly učiněny v souladu se zákonem, zahájil správní řízení z úřední povinnosti. Zahájení řízení oznámil orgán dohledu zadavateli jako jedinému účastníkovi dopisem č. j. VZ S 111/03-152/3163/03-Kr ze dne 22.7.2003, ve kterém bylo uvedeno, že předmětem řízení jsou pouze úkony učiněné při zadávání veřejné zakázky dle příkazní smlouvy ze dne 21.3.2001 mezi zadavatelem a ČSOP - za účinnosti

zákonu č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 28/2000 Sb., zákona č. 256/2000 Sb. a zákona č. 39/2001 Sb. (dále jen „zákon“). Předmětem správního řízení není postup zadavatele při uzavírání příkazních smluv mezi zadavatelem a Českým svazem ochránců přírody v letech 1999 a 2000, jelikož od jejich uzavření uplynula tříletá lhůta, během které může orgán dohledu podle § 62 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek při zjištěném závažném porušení zákona uložit sankci.

Dále orgán dohledu v oznámení zahájení správního řízení zadavatele seznámil se zjištěnými skutečnostmi a stanovil lhůtu pro zaslání dokumentace o zadání veřejné zakázky v originálech, přičemž zadavatel se mohl současně vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí.

Zadavatel se ke správnímu řízení vyjádřil dopisem ze dne 30.7.2003, ve kterém uvedl, že originály požadovaných dokumentů se nepodařilo dohledat z důvodu „odchodů vedoucích zaměstnanců Fondu v průběhu posledních let“. Žádné další vyjádření či návrhy na doplnění šetření ve smyslu ustanovení § 33 správního řádu ze strany účastníka řízení orgán dohledu ve stanovené lhůtě neobdržel.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže přezkoumal na základě ustanovení § 57 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek případ ve všech vzájemných souvislostech a po zhodnocení všech podkladů, zejména dokumentace o zadání veřejné zakázky, dokumentů předložených zadavatelem a na základě vlastního zjištění konstatuje, že zadavatel při zadávání šetřené veřejné zakázky závažně porušil zákon a uložil zadavatel pokutu dle § 62 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek. Ke svému rozhodnutí uvádí orgán dohledu následující rozhodné skutečnosti.

Orgán dohledu konstatuje, že zadání veřejné zakázky výzvou jednomu zájemci k podání nabídky dle § 50 zákona je výjimečným způsobem zadání veřejné zakázky a zadavatel musí v případě jeho aplikace prokázat, že byly naplněny všechny zákonem stanovené podmínky pro zvolený způsob zadání veřejné zakázky. Jak již bylo výše uvedeno, předmětem smlouvy bylo seznamování veřejnosti a vybraných právnických osob s ekologickými programy SFŽP. Orgán dohledu neshledal, resp. zadavatel neprokázal, že k uvedené činnosti – seznamování s ekologickými programy je třeba do té míry zvláštních znalostí, kterými by disponoval pouze jediný zájemce. Co se týká požadavku zadavatele, že bylo potřebné pokrýt území celé republiky a působit v okresech, je nutno vyslovit stejný závěr, že jistě neexistoval pouze jediný zájemce, který by mohl splnit uvedený územní požadavek. Orgán dohledu se rovněž neztotožňuje s argumentem zadavatele obsaženým v dopise ze dne 25.3.2003, ve kterém odůvodňuje použití § 50 zákona tím, že další největší nevládní organizace působící v oblasti životního prostředí nesplňovaly „alespoň jednu z podmínek“. Svě tvrzení zadavatel také neprokázal. Orgán dohledu v této souvislosti poznamenává, že se nezabýval otázkou, zda seznamování veřejnosti mohly provádět pouze nevládní ekologické organizace, neboť z hlediska věcného posouzení případu by zodpovězení této otázky nemělo na prokázané závažné porušení zákona ze strany zadavatele praktický význam. Vzhledem k předmětu plnění zakázky, který neopravňoval použití mimořádného přímého zadání jednomu subjektu a finančnímu závazku 4 900 000,- Kč (jak vyplývá ze smlouvy s ČSOP) měl zadavatel postupovat dle § 49 odst. 1 zákona a učinit výzvu nejméně pěti zájemcům, např. uvedeným ekologickým organizacím.

Orgán dohledu konstatuje, že zadavatel závažně porušil ustanovení § 3 zákona v návaznosti na § 67 zákona tím, že nepostupoval dle § 49 odst. 1 zákona, jak vyplývalo z

výše peněžitého závazku, ale zadal veřejnou zakázku výzvou jednomu zájemci k podání nabídky podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona, aniž byla splněna podmínka pro zvolený způsob zadání veřejné zakázky.

Orgán dohledu z dokumentace o zadání veřejné zakázky dále zjistil, že zadavatel nepředložil dokumentaci v originálech, přičemž nebyla předložena ani výzva jednomu zájemci k podání nabídky dle § 50 odst. 1 písm. b) zákona včetně dokladu prokazujícího oprávnění k podnikání ve smyslu § 50 odst. 2 zákona.

K nearchivování originálů dokumentace o zadání veřejné zakázky, tedy k porušení ustanovení § 64b zákona orgán dohledu uvádí, že v případě, že zadavatel řádně nezajistí archivaci dokumentace o zadání veřejné zakázky, stává se postup zadavatele nepřezkoumatelným. Uvedené pochybení zadavatele považuje orgán dohledu za závažné porušení zákona, neboť současně dochází k porušení zásady transparentnosti. Tímto nedostatkem je rovněž závažným způsobem porušen princip přezkoumatelnosti, čímž je ve svém důsledku prakticky vyloučena jedna z kompetencí orgánu dohledu – přezkoumání postupu zadavatele.

Orgán dohledu konstatuje, že zadavatel závažně porušil ustanovení § 64b zákona tím, že řádným způsobem nearchivoval dokumentaci o zadání veřejné zakázky.

Orgán dohledu se vzhledem ke zjištěným závažným porušením zákona musel zabývat otázkou uložení pokuty. Podle § 62 odst. 1 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, může orgán dohledu uložit zadavateli za zjištěné závažné či opětovné porušení zákona o zadávání veřejných zakázek pokutu do výše 1 % ceny zakázky. Cena veřejné zakázky při jejímž zadání se zadavatel dopustil závažného porušení zákona, za které může být zadavateli uložena pokuta, činí 4 900 000,- Kč. Horní hranice možné pokuty (1% z ceny, kterou zadavatel uhradil za plnění veřejné zakázky) tedy činí 49 000,- Kč.

Orgán dohledu v rámci správního uvážení ohledně výše pokuty konstatuje, že musí být stanovena dle stupně závažnosti porušení zákona o zadávání veřejných zakázek. Z hlediska přiměřenosti sankce vzal orgán dohledu v úvahu zejména tu skutečnost, že zadavatel zvolil mimořádný a jednodušší způsob zadání zakázky – výzva jednomu zájemci, aniž byl k tomu oprávněn (viz výše). Zadavatel měl postupovat dle § 49 odst. 1 zákona a učinit výzvu nejméně pěti zájemcům, přičemž nelze vyloučit, že by dosáhl úspor při výdeji veřejných prostředků, neboť výzva více zájemcům zajišťuje větší soutěžní prostředí - cílem zákona o zadávání veřejných zakázek je zejména vybrat nabídku ekonomicky nejvhodnější. Dále orgán přihlédl k tomu, že zadavatel řádně neuchovával dokumentaci o zadání veřejné zakázky.

Orgán dohledu je tedy vzhledem ke zjištěnému závažnému porušení nucen přistoupit k uložení pokuty. Na základě výše uvedených skutečností orgán dohledu uložil zadavateli pokutu v přibližně tří čtvrtinách (cca 71 %) zákonem stanovené sazby, tedy ve výši 35 000,- Kč.

Orgán dohledu posoudil postup zadavatele ze všech hledisek a na základě zjištěných a uvedených skutečností rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dní ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže - odboru dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v Brně, Joštova 8. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Miroslav Šumbera
vrchní ředitel

Obdrží:
Státní fond životního prostředí, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11